

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Egebækken

nr. 4 januar 1988

HISTORISK FORENING
FOR
TIKØB & OMEGN

museumsnyt...

FLYNDERUPGÅRD MUSEET:

SÆRUDSTILLING - åbner august/september.

Midt i 200-året for Stavnsbåndsløsningen vil denne udstilling fokusere på de resultater, som landbore-formerne omkring 1800-året medførte i Tikøb-området. Da udstillingen endnu er under forberedelse, er der muligheder for at være med til at forme udstillingen. Ring til Anne Mejken Snerup Rud på museet og fortæl, hvad De har liggende af interesse for udstillingen.

HELSINGØR BYMUSEUM, KARMELTTERHUSET:

I løbet af foråret opstilles den længe imødesete model af HELSINGØR BY ÅR 1801. Vi glæder os til at se denne udvidelse af museets permanente udstilling.

HELSINGØR KOMMUNES MUSEER:

FLYNDERUPGÅRD MUSEET, åbent dagligt 12 - 16.
(02 - 23 56 20)

HELSINGØR BYMUSEUM, åbent dagligt 12 - 16.
(02 - 21 00 98)

MARIENLYST SLOT, åbent hverdage 12 - 16,
(02 - 21 16 27) åbent lørd.-sønd. 13 - 15.

Forsidefoto: Arne Meyling.

BESTYRELSEN FOR HISTORISK FORENING FOR TIKØB ...

Formand: Inge Schjellerup, Strandvangsvej 4,
3060 Espergærde, 02 - 23 23 85

Poul Eilersen, Løntofte 45, 3070 Snekkersten,
02 - 22 02 98.

Birgitte Jørkov, Dortevej 23, 3060 Espergærde,
02 - 23 13 00 (Sekretær).

Vagn Mathiassen, Toeltvej 4, Solgård, Langerød,
3480 Fredensborg, 02 - 19 38 37.

Kenno Pedersen, Helsingør Bymuseum, Hestemølle-
stræde 1, 3000 Helsingør, 02 - 21 00 98.

Christians Sørensen, Grydemosevej 95 BH, 3060 Es-
pergærde, 02 - 23 15 24.

Suppleanter:

Poul Olsen, Svinget 38, 3060 Espergærde,
02 - 23 27 35.

Jette van Deurs, Gl. Skovvej 1, 3060 Espergærde
02 - 23 10 13.

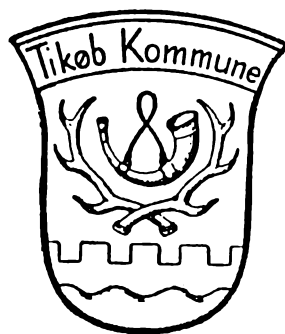
Revisor:

Søren Larsen.

OBS! OBS! BORTKOMNE GIROKORT.

Alt for mange medlemmer har glemt sidste girokort i skrivebordsskuffen i stedet for at gå på posthuset med det.

Men uden kontingent fra medlemmerne kan vi ikke afholde nogen arrangementer. Så se efter om De har fået betalt Deres kontingent, og hvis ikke ... så hast på posthuset.

Redaktion af dette nr. af EGEBÆKKEN:
Birgitte Jørkov, Espergærde
Christian Sørensen, Espergærde
Foto: Christian Sørensen

TIRSDAG DEN 21. APRIL kl. 19.30

GENERALFORSAMLING

Dagsorden for generalforsamlingen:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Aflæggelse af årsregnskab
4. Valg til bestyrelsen
På valg er: Claus Ulrich, Per Brehm, Poul Tiller-
sen, Kenno Pedersen
Valg af suppleant. På valg er: Poul Olsen
5. Valg af revisorer og revisorsuppleant
6. Fastsættelse af kontingent
7. Andring af foreningens navn
8. Indkomne forslag fra medlemmerne
9. Eventuelt

NB! NB! Forslag fra medlemmerne skal være bestyrelsen i hænde senest 15. MARTS for at kunne komme til afstemning på generalforsamlingen.

Da et af de faste punkter i diskussionen under eventuelt gerne er, hvordan gør vi noget ved lokalhistorien, så vil vi straks efter generalforsamlingen - dvs. ca. kl. 21 gøre noget ved det.

LEKTOR KNUD PRANGE, leder af lokalhistorisk afdeling, Københavns Universitet kommer nemlig og fortæller os, hvad lokalhistorie kan være, hvordan vi kan arbejde med det lokalhistoriske stof, og hvordan vi kan trække på de professionelle, når vi dukker ned i vor egen jordbund.

ALLE AFTENMØDER AFHOLDES PÅ BIBLIOTEKET I ESPERGÅRDE.

L.P.sko

ESPERGÅRDE CENTRET • 3060 ESPERGÅRDE

lokalhistorien...

DET GAMLE FISKERLEJE "SNEKKERSTEN"

Snekkersten kaldes i leksika og turistbøger almindeligvis for 1. FISKERLEJE, 2. STATIONSBY, og 3. VILLABY, og hver af disse udtryk betegner i virkeligheden tre forskellige faser i byens udviklingshistorie. Mellem sommervillaer og moderne huse finder vi den dag i dag en række stråttækte fiskerhuse langs Strandvejen. Det er fiskerlejets gamle kerne. Mange er bygget om og moderniseret med hårdt tag, men de bærer stadig præg af det gamle "Fæstehus", hvor lejets gamle fiskerfamilier var fæstere under Kronborg Slot. Senere gennem tiderne blev husene købt og gik i arv i slægterne. Fiskerhusene ligger lunt i læ for vestenvinden bag den oprindelige skovklædte skrænt, der strækker sig hele vejen fra København til Helsingør, denne er den oprindelige kystlinie. Der hvor der nu er stejlepladser og strandhaver var engang havbund. Det er yderst sparsomt med oldtidsfund i Snekkersten og omegn. Vi finder ingen oldtidsgrave eller køkkenmøddinger, og selv fund af enkelte oldtidsredskaber og våben er spredte og tilfældige. Egnen ude langs kysten har været dækket af store utilgængelige skove. Strandvejen gennem Snekkersten er i dag en meget trafikeret vej, men engang var det kun en grusvej, hvor der i 1709 blev oprettet en personbefordring mellem Helsingør og København, som kørte en gang om dagen hver vej. Det var en stiv åben vogn, der hurtigt fik navnet "Radbrækningsmaskinen". Ellers foregik personbefordringen ad søvejen. I 1800-årene blev kystfarten besørget af små dampere, der senere hen også stoppede ved fiskerlejerne. Herfra

blev de rejsende hentet og bragt af et færgelaug, som brugte "Kongevasen" i Skotterup til landingsplads. Efter havnens bygning flyttede færgefarten i 1876 herhen, men hele kystfarten stoppede i forbindelse med Kystbanens åbning i 1895. Der var en anden togforbindelse mellem København og Helsingør, den blev oprettet allerede i 1864 og kørte inde i landet via Frederiksborg (Hillerød) og kom ud til kysten ved Snekkersten, men her stoppede toget ikke.

Fiskerforeningen havde mange forhandlinger med banen gennem årene. Først 15 år senere i 1879 blev der etableret et trinbræt og venteskur ved den nuværende Gydevej. Om vinteren blev det hele fjernet, lokalbefolkningen tog man ingen hensyn til. Det var en service kun for sommerens gæster i fiskerlejet.

Øresund var fiskernes arbejdsplads, her fangede de årstidernes forskellige fiskearter, som konerne på trillebør kørte til Helsingør og solgte. Alt arbejde i hjemmet og ved fiskeriet blev gjort med håndkraft, de havde ingen tekniske hjælpemidler, derfor var det ganske almindeligt, at der var en tjenestepige til hjælp for konen, og manden havde en à to karle til hjælp ved fiskeriet. Deres egne børn var også med overalt, da det var dem, som skulle føre de gamle traditioner videre og arve hus, båd og fiskerødskeer. Den daglige kost var fisk og flæsk. De fleste fiskere holdt gris, som i mange tilfælde blev opfodret med fisk. Desuden saltede de sild, hornfisk og torsk, hvorimod man tørrede fladfisk af forskellig art. Til Mortens aften blev der spist "Potål", en ret tilberedt af ål, æbler, timian og løg, kogt sammen med meget lidt vand.

I ældre tid spandt kvinderne hør, som de fremstillede fiskerødskeer af. De var tillige med ved stranden og rense garnene, når nattens fangst var bragt i land. Snekkersten- og Skotterup-fiskerne havde hver deres reberbane, hvor de fremstillede deres tovværk og liener.

Arbejde manglede de aldrig, båden, som var deres vigtigste stykke værktøj skulle også holdes vedlige. De var kystfiskere fra åben strand, det gjorde, at båden blev trukket op og sat ud ret ofte. Gennem generationer talte man om den velsignelse det måtte være, hvis man havde "en liden havn".

Kystfiskerne fik deres havn. Ved store personlige af-savn, indsamlinger og hjælp fra stat og kommune byggede fiskerne deres havneanlæg i årene 1871 til 78. Et byggeri der kom til at stille store krav til den enkelte fiskerfamilies offervilje, og hvor personlig gevinst måtte vige til fordel for fællesskabet. Havnen var - og er - fiskerlejets stolthed, her kan den vejfarende endnu se fiskerne arbejde med båd og fiskeredskeer.

I sidste halvdel af 1800-årene kom der nye tider til det gamle fiskerleje bl.a. med andre og lettere måder at tjene penge på. Da det blev moderne at tilbringe sommeren på landet ved skov og strand, var de bildende kunstnere blandt de første, da her var masser af nye motiver i fiskerlejet. Det var kunstnere som Carl Bloch, Kyhn, Anton Dorph og Christian Vogelsang. Det bedre borgerskab, som hidtil havde ferieret i omegnen af København, vovede sig nu også længere væk fra hovedstaden. De lejede sig ind for sommeren i de små lavloftede fiskerhuse, som blev fikset op med kalk og maling. Fiskerfamilien fik til gengæld en kærkommen økonomisk håndsrækning, nu var rentepengene til terminen sikret hvert år.

Som årene gik mistede fiskerlejet sin primitive idyl, deres førhen så rolige nøjsomme tilværelse blev fortrængt af byboens mere moderne livsstil og fremskridt. På bakken bag det gamle fiskerleje kom den ene sommervilla efter den anden og nogle af de gamle fiskerhuse har måttet vige pladsen for moderne byggeri.

Det ældgamle primitive erhverv fiskeriet udføres nu med moderne mekaniske og elektroniske hjælpemidler fra stål- og plastskibe.

Dermed er vi tilbage i nutiden, hvor jeg begyndte min lille historiske beretning om fiskerlejet Snekkersten.

Christian Sørensen
Espergærde 1986.

FARVEMESSEN

bomiljø
GLØDI

Espergærde Centret
I. Holm Petersen
Tlf. 02-233298
Giro: 5175860

HISTORISK FORENING FOR TIKØB OG OMEGN

Formand: Inge Schjellerup, Strandvangsvej 4, 02-232385

Kasserer: Claus Ulrich, Hyacintvej 21, 02-231181

Redaktør af EGEBÆKKEN:

Birgitte Jørkov, Dortevej 23, 02-231300

Indmeldelse i foreningen sker nemmest ved henvendelse til kassereren.